

Yeniden yollarda

Atlantik geçişi ve tadına doyamadığım Karayip'teki adalardan sonra Kısmet Güzelim'i haziran ayı başında Curacao Adası'nda bırakmıştım. Curacao, Kısmet Güzelim'in Türkiye'den ayrıldığı 15 Temmuz 2017'den sonraki dördüncü durağı oldu. Burada beş ay beni bekleyen tekneme sonunda kavuştum.

Curacao, Karayip'teki adaların 400 kusur mil kadar batısında, Venezüella'nın kuzeyinde Hollanda Antilleri diye anılan üç adanın en büyük olanı. Diğer iki ada ise Aruba ve Bonair. Seyahat durumundan dolayı tekneyi bırakacağım yeri seçerken birinci etken kasırga bölgesi dışında olması, ikinci etken uygun fiyatlı emin bir çekek yeri bulunması, üçüncüsü ise fazla gezdirmeden Avrupa, dolayısı ile Türkiye'ye direkt ve uygun fiyatlı uçuş imkanlarına sahip olmasıydı. Curacao, Kısmet Güzelim'in Türkiye'den ayrıldığı 15 Temmuz 2017'den sonraki dördüncü durağı oldu. Seyahat boyunca sırası ile Manuel Island-Malta'da altı ay, Almerimar-İspanya'da üç ay, Tyrell

Bay-Cariacou'da bir ay ve bu sefer de Willemstad-Curacao'da beş ay beni bekledi.

Bol yedek parça, teknik ıvır zıvırların yanı sıra, olmazsa olmaz Ezine peyniri, Gemlik zeytini ve memleketin daha bilmem kaç uzak diyarlarda bulunmaz lezzetleri ve rakı şişeleri ile dolu bavulları taşıyarak Curacao'ya vardım. Daha önce buralardan geçmiş dostların tavsiyesi ile yüksek nem ve sıcaklıktan dolayı tekne denize inene kadar birkaç gün otelde uyumak akıllıca oldu. Sıcaklığı tarif etmek için söyleyebileceğim; karınaya gölgede zımpara yaparken teknenin yüzeyi yeni ütülenmiş bir pantolon gibi ısı yayıyordu. Evet dokunulabilir ancak tek kelime ile "sıcak". Hızlı bir şekilde temizlik, zehirli vs tamamlayıp üçüncü günün öğle saatleri teknem denize kavuştu. Çekek sahasındaki diğer gezgin

dostlar ve tersane ekibi hızımıza hayran kaldılar.

Geçen sezon Karayipler seyahatinin ikinci ayağında Martinik St. Anne demir yerinde yıllardır Kanada'da yaşayıp gene yıllardır yılın altı ayını Karayiplerde tekneleri Rüyam 2'de geçiren dostlarımız Nilgün Ablam ve Alper Abim'den bizler ile aynı dönemde Atlantik geçen Albatros teknesini duyduk. Aygün ve Sema Özçerçifti ile bu şekilde tanıştık. Onların da teknelerini Albatros'u fırtına mevsiminde Curacao'da bırakacaklarını öğrendik. Sonra günün birinde Curacao tersanesi iki tekneyi karada yan yana koydu. Meslek durumundan dolayı tersanelerin kara park düzenini ve ölçütlerini iyi bilirim. Olabildiğince adamların işine, düzenine karışmak istemem. Ancak ben hiçbir şey demeden iki kayığın bilinçli ya da şans ile yan yana

durması hoş oldu. Hemen Aygün Abim'e fotoları yollayıp güzel haberi verdim. Ancak bizler kayıkların tanışmasından ancak dört ay sonra şahsen tanışabildik. Aygün Abim Albatros'a geleli üç hafta, tekne denize ineli bir hafta olmuştu. Bizim karada yaşadığımız o sınırsız günlerin, kendisinin karada geçirdiği iki hafta ile mukayese edildiğinde ne kadar mülayim olduğunu defalarca bizim ile paylaştı. Biz de onun bu iki haftalık süre içerisindeki tecrübelerinden ve buzdolabından bolca istifade ettik. Bu arada Aygün Abim teknesinden devamlı olarak bir Türk markalı şişe suyunu bize çıkardıkça içimden "Ya tekne büyük olunca (Albatros 43 feet, Güzelim 38 feet) kaç koli suyu memleketten kayığa sığdırmış, iki senedir de bitirememiş helal olsun" diye geçirip duruyordum ki aslını öğrendim. Curacao da süpermarketlerde bizim memleketin suları, çiçek yağları ve birkaç ürün daha satılıyor. Sonuçta Kısmet Güzelim ile Albatros, adı konmamış bir süre beraber seyir yapmaya karar verdi. Tekneler farklı boylarda, gövde hızları farklı, kaptanlar, tayfalar farklı yaşlardan, eğitim meslek gruplarından, yani rotayı, hukuku hele böyle uzak denizlerde diyarlarda tutturmak kolay değil. Bugün bu yazıyı yazarken bu seferin saymadığım kadar çok günü yaşandı. Panama yolunda bol bol yelken, SSB radyo ile 50-60 mil mesafelerde (Elbet çok kısa mesafe SSB için ama ilk gerçek kullanımlar) irtibat kurmak mevkii paylaşımları oldu. Sonra Panama'nın Güneydoğu kıyısında haritası çıkmamış sulara mercan resifleri arasında mevkiden mevkie kör seyirler yapıldı, defalarca yanımızdan tekne boyu tomruklar, ağaçlar geçti. Korsan, timsah rivayetleri içinde bol sivrisinekli koylarda kafalar çekildi ve daha bir sürü bir şey. Hepsi çok keyifli idi, illaki söylemlerde, tavırlarda hatalarımız olmuştur, tahammüller zorlanmıştır ama. Deniz sağ olsun, Albatroslarla olmak çok keyifli...

Puerto Obeldia'da sığlık üzerinde (!)

Curacao Adası'ndan yola çıkarken hedefimiz 15 Aralık'ta Panama

Terme Köyü önünde sağanak ve kıyı boyu köylerde ticaret yapan yerel teknelerden biri

olmaktı. Yılbaşında sonra Panama Kanalı geçişi yüzde yüz zamlanacak ve biz de birkaç hafta fark için bu yeni tarifeye tabii olmayalım dedik. 22 Kasım'da Curacao'dan ayrıldıktan sonra Aruba Adası ve sonrasında Panama geçişini de çıkınca kıyılarda gezmek için 20 gün gibi bir süre kalıyordu. Bu durumda hem Kolombiya kıyılarını hem de Panama kıyılarını (San Blas Bölgesi) görme şansımız olmayacaktı. Tercihimizi Panama kıyılarından kullanıp Kolombiya'yı bir sonraki sefere bırakmayı tercih ettik. Aruba Adası'nda doğrudan Panama'nın en güney ucu olan Kolombiya sınırındaki Puerto Obeldia Kasabası'na geldik. İnternet sağ olsun yelkencilerin bu sulara yaptıkları seyirlerin video paylaşımlarını izlemiştim. Kendi başıma çıkıp gelince izlediğim videolar sayesinde sanki ikinci kez geliyordum gibi hissetmek garipti. Hani haritada görünen sığlıkları videodan hatırlayınca sanki elimle koymuş gibi sakin suda çıktım üzerlerine. Neymiş bu sulara elektronik haritalar maalesef güvenilir değilmiş. Verdim tornistanı, indim aşağı öğrendim bir kere daha. Yola çıktığım iki yıldan beri St. Marteen'de lagün içindekiler ile beraber bu dördüncü oturma vakası oldu, neyse hepsi sakin sulara ve itina ile hatta bile bile.

Puerto Obeldia kasabası dediğimiz yer, bir Anadolu köyünden hallice denebilir. Bu arada küçük uçaklar için havaalanı ve ciddi iki iskelesi var. Ama karadan yolu yok. Bir askeri birlik var kıyıda. Birkaç küçük bakkal dükkânı ve kafe.

Aygün Özcer

Bizi ilgilendiren kısmı bu köyde pasaport girişi yapılabiliyor ve Panama kıyıları için seyir izin belgesi (bizim transitlog) alınabiliyor. İtina ile görevlinin kendi el yazısı ile doldurduğu çok sayfadan sonra yine fotokopili formlar ile doldurulan çok sayfa makbuzlar ile tekne başı 200 dolar ödeyip doksan günlük kişisel kalış ve altı aylık tekne seyir izin belgemizi aldık.

Atlanmaması gereken bir konu olan Pasifik tarafı sefer bölgelerini de bu aşamada yazmak lazım. Puerto Obeldia'dan sonra bir gün önce gelip demirlediğimiz 7 mil kuzeybatıdaki Puerto Terme Koyu'na geri döndük. Koyun hemen yakınında Terme köyü var, elektrik yok ama güzel bir futbol sahası ve okulu var. Balıkçılık yapıyor. Demirlediğimiz koyun sakinleri hayalet sinek denen bizim memleketin yakarcaları kadar delikanlı, gözle görülmesi zor ama kaşıntısı ciddi sinekler. Ana karaya yakın, adaların mangrovlu bölgelerine yakın ya da rüzgârlarına demirlenince bu yöre sakinlerinin

Curacao denize iniş

Albatros teknesi

Ahtopot satan Kuna çocukları

Tertemiz sokakları ile bir Kuna Köyü

Hijyenik tuvaletler

Kuna kadını ve Molası

tekneyi ziyaretleri eksik olmuyor. Bu ilk tecrübeden sonra kaşınmaktaki ciddiyeti anlayıp delikanlılığı kenara bıraktık. Demir yerlerinde alışkanlıkların aksine adaların rüzgârüstlerine demirledik. Çok şükür mercan resifleri doğal dalga kıranlar oldukları için resiflerin rüzgâraltı ile adaların rüzgârüstü arasında kalan bu demir yerlerinde ziyaretçilerden uzak ve iyi esinti alarak kaşintisiz, serin geceler geçirdik.

Isla Pinos ve Kunalar

Puerto Terme'den sonra 23 deniz mili kuzeybatıdaki Isla Pinos Adası'na geçtik. Bu kıyılar San Blas Adalar Bölgesi denen 300'den fazla irili ufaklı adadan oluşan, Kunalar denen yerli halkı ile doğa harikası bir bölge. Daha sosyeteler tarafında keşfedilmemiş uzun yol yelkencilerinin gelip geçtiği yerler. Bazı charter organizasyonları dikkat çekiyor, araştırmadım ama çok yerel, kişisel organizasyonlar sanki. Bu bölgede bir charter organizasyonu da Panama-Kolombiya arasında oluyor. Anladığım bazı sebeplerden dolayı Kolombiya-Panama arasında karayolu yok, sanki zamanında küsmüşler. Eğer bir gezginseniz, (özellikle sırt çantalı/bisiklet vb) Panama'dan güneye Kolombiya'ya ulaşmak için ya uçacaksınız ya da yüzeceksiniz. Bahse konulu seyahatin ruhu ve karbon salınımı gereği uçmak bu gezgin arkadaşları bozuyor, timsahlardı, köpebalıklarıydı, yüzmek de bir yere kadar, üstüne 100 mil civarı da bir mesafe var. Sonuçta doğal olarak bu sularda uygun fiyatlı bir charter hareketi başlamış, yani bir hafta yemek, yatak, koyda deniz, akşamları yıldızlar dahil (ki her akşam bedava duş var, bol sulu bazen şimşekli) rom punch hariç, Kolombiya'ya teslim kişi başı seyahat 500 dolar bedel ile yapılabilir. Diğer opsiyon iki-üç saat uçuş aynı para.

Bu bölge yaşayan Kuna halkı yıllar önce yaşanan sıtma salgınlarından dolayı deniz üzerinde adalara yerleşmişler. Köylerde denizin ve suyun verdiği temizlik şansı çok büyük bir nimet. Tüm tuvaletler, domuz ağılları deniz üzerine kurulmuş, pislik birikmiyor,

yağmurlar ile ayrıca yıkıyor devamlı akıntılar ile de açık denizde yok oluyor. Halk çok fakir ama gururlu, dilencilik, Arapların bahşişi gibi bir durum ile hiç karşılaşmadım, evet teknelere kanolar ile gelip kadınlar yaptıkları el işlerini, erkekler balık, istakoz ahtapot gibi deniz ürünlerini satmaya çalışıyorlar ama hep güler yüzlü ve gururlular, pazarlık etmeyi sevmeseler de çok olumlular. Eğer bir el işi satın alındı ise ve kanoda bir kadın var ise erkek elini paraya sürmüyor, kadın nerde ise kalkıp gelip kendi eli ile alıyor. Aynı şey karada da geçerli, ekmek aldık, parasını vereceğiz, yaşlıca bir kadın bir yerlerden çağırıldı ve parayı alması söylendi. Bu insanlar yokluk içinde yaşarlarken modern dünyanın zehri buralara ulaşmış, köylerde elektrik yok ama cep telefonu çok, bir bakıyorsunuz bir kese, torba içerisinde tekneye iki-üç telefon uzatılıyor "Şarj eder misin lütfen?" Daha önce buralarda gezen dostlardan duymuştuk. Kadınlar, 'mola' dedikleri özel el işleri yapıyorlar, bunlar ile daha sonra giysi, yastık kılıfı vb dekorasyonlar yapmak mümkün ama hep ince el, iğne işleri. Bunu yapan kadınlar için hayat gençken kolay ancak yaşlar ilerleyip gözler yakını görmez olunca insanlar üretkenliklerini yitiriyor, evet maalesef gözlük bir sorun buralarda. Biz de Türkiye'de eş dost büyük kimin kullanmadığı yakın gözlüğü varsa buraya getirmek için toplamıştık. Üzerine tanesi 60-70 TL olan gözlüklerden değişik numaralarda satın almak istedim, satıcı veremeyiz reçetesiz diye itiraz etti, olanı getirdik bizde. Umarım birilerinin bir işine yaramıştır. Kunalar giyim, yaşam tarzı üzerine yazılacak çok şey var ama fazla detaya girmeyi sevmiyorum. Haa bir de fotoğraf çekme işi bir tabu, istemiyorlar. Biz de elbette uzaktan birkaç kare dışında çekmedik.

Bugün 22 Aralık, bir ilki gerçekleştireceğiz. İki Türk teknesi Panama Kanalı'nı beraber geçecek. Pasifik'teki denizcilerimiz, teknelerimiz listesine artı iki daha. Yazımıza Pasifik'ten devam edeceğiz.

22 Aralık 2019

Gatun Gölü, Panama

Sazdan evleri ile bir Kuna Köyü